

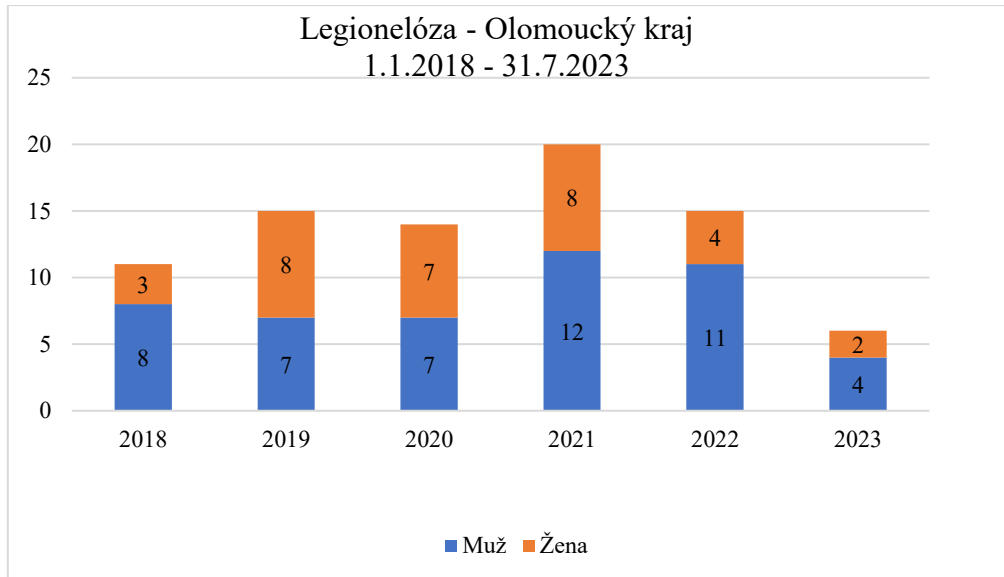

Legionelóza

Legionelóza je akutní infekční horečnaté onemocnění, postihující především dýchací cesty. V České republice patří k onemocněním povinně hlášeným a dlouhodobě sledovaným. Za původce je označena bakterie rodu *Legionella*, nejčastěji druh *Legionella pneumophila*.

Legionella je přirozenou součástí vodních ekosystémů, vyskytuje se v teplých, vlhkých místech a v půdě. Vhodným prostředím pro jejich výskyt je teplovodní potrubí, ohříváče a zásobníky vody, klimatizace, zvlhčovače vzduchu, bazény s vodními prvky, vířivky, vodotrysky, sprchy apod. Pro pomnožení legionel je ideální teplota vody od 20-45° C. Člověk se nakazí vdechnutím vodního aerosolu kontaminovaného legionelami. Inkubační doba onemocnění je 2-10 dní. K rozvoji infekce jsou více vnímaví jedinci s narušenou či oslabenou imunitou, senioři, osoby trpící chronickou plicní chorobou a kuřáci. Statistiky uvádí 2,5x častější výskyt onemocnění u mužů než u žen.

V Olomouckém kraji od 1. 1. 2018 do 31. 7. 2023 (dále jen „sledované období“) evidujeme 81 případů legionelózy, z toho nejvíce 20 případů v roce 2021 (25 %; viz graf). Nejčastěji je onemocnění mezi dospělými ve věkové skupině nad 75+, následují věkové skupiny 65-74 a 55-64 let. Onemocnění bylo častěji diagnostikováno u mužů, a to ve 49 případech (61 %).

Z hlediska výskytu legionel je naše činnost zaměřena na jakost teplé vody v teplovodních rozvodech a sprchách u poskytovatelů zdravotních a sociálních služeb, v provozovných ubytovacích služeb, umělých a přírodních koupališť. Ve sledovaném období jsme provedli celkem 486 odběrů vzorků teplé vody vyrobené z vody pitné, kdy ve 32 případech (7 %) teplá voda svou jakostí neodpovídala v ukazateli *Legionella spp.* požadavkům platné legislativy.

Přítomnost legionel sledujeme také v bazénové vodě s teplotou nad 28° C a vodními prvky vytvářejícími aerosol. V bazénové vodě umělých koupališť sloužících pro veřejnost (vč. koupání kojenců a batolat) a pro poskytování zdravotní/rehabilitační péče, bylo ve sledovaném období provedeno celkem 246 odběrů vzorků bazénové vody k laboratornímu vyšetření na

ukazatel *Legionella spp.* Pouze ve 4 případech (1,6 %) voda svou jakostí nevyhovovala v uvedeném ukazateli požadavkům platné legislativy.

Ochrana veřejného zdraví před nejakostní teplou a bazénovou vodu je zajištěna nastavenými opatřeními v provozních řádech, které jsou KHS jednotlivými podnikatelskými subjekty předkládány k posouzení. Mezi nejčastější opatření směřovaná k eliminaci legionel patří např. čištění, odkalování a proplach systému, protikorozi opatření, lokální čištění a dezinfekce vodovodních kohoutů, baterií, sprchových hlavic, boilerů či zásobníků vody. Pouhé odtáčení vody s frekvencí 1 x týdně při její nulové či nízké spotřebě představuje preventivní prvek proti nežádoucím účinkům spojeným se stagnací vody. Mezi opatření vedoucí k eliminaci legionel se řadí také termodezinfekce (opakované krátkodobé zahřátí vody v systému nad 60° C), dezinfekce vody v systému účinnými chemickými přípravky a udržování teploty vody na výtokovém kohoutu na minimálně teplotě 50° C.

Krajská hygienická stanice Olomouckého kraje se sídlem v Olomouci, e-mail: media@khsolc.cz